

mindegyiket átalakítja, módosítja, új változatokat hoz létre, a formákat egyéni ötletek szerint kombinálja, úgyhogy mind összbonyomásban, mind részleteiben sajátosan helyi jellegű. Az általános stílusképből, mint a további fejlődésre is hatást gyakorló magyar motívumok, az arkád és a virágdíszes orna-

mentika bontakoznak ki. A formák, — melyeknek alkalmazásában nem a nagyvonalú tektonizmus jut érvényre, mint a Dunántúlon, hanem a festői ötletesség — javarészt cinquecento szelleműek. Az átmenetet a barokkba a német későrenaissancéból átvett, dekoratív elemek készítik elő.⁸

Dr. BALOGH JOLÁN

IN MEMORIAM

SINKOVICH DEZSŐ festőművész októberben meghalt Temesvárott. Még csak két évvel ezelőtt Dél-Amerikában feltűnést keltett magyaros ízlésű pavillonterveivel, ezt megelőzően bánsági templomok díszítésére készített, szintén magyaros terveivel, főképp pedig egy sor művészi plakátjával, tableau-terveivel, amellyelkkel Temesvárott, Bukarestben és Kolozsvárott első díjakat nyert. *Sin-*

kovich Dezső Temesvárott született 1888 június 5, ugyanott végezte a tanítóképzőt, művészeti tanulmányokat folytatott Münchenben (1913), előzően pedig a temesvári fa- és fémipariskolában tanult. 1907-től fogva mint rajzatanár működött szülővárosában, a polgári iskolán, azután a felső ipariskolán, 1924—8 pedig a piarista liceumban.

MŰVÉSZETI ÉLET ÉS IRODALOM

MESTERHÁZY JENŐ, *A budai királyi palota hajdan és most*. 3 alaprajzzal és 34 fényképmetszettel. Budapest. Szerző tulajdona. — Ez a negyvenlapnyi tanulmány szorgalommal és lelkesedéssel készült. Végigvonal rajta az a kellemes alapérzés, ami sokszor különbözeti meg a lélekkel dolgozó nem céhbéli munkát az okoskodni szerető tudóstól, ki legkevésbé sem szokott mindig jobbkézzel dolgozni. Mesterházy kis könyvét eredménnyel használták már eddig is mint vezetőt. Kívánatos, hogy megérje újabb kiadását.

Megérdemli ezt elsősorban tartalma, gondosan összegyűjtött és feldolgozott anyaga és megbízhatósága miatt. A multa vonatkozó tudnivalók fontosságuk szerint értékelve jobbatok meg benne. Kidomborodik a könyvecskében mindenkinek a szerepe, ki nek a királyi székhely építésében jelentős szerepe volt: IV. Bélaé, az alapítóé, Erzsébeté, Nagy Lajos özvegy édesanyjié, ki a díszes kápolnát építtette és a király öccsét, István herceget, ki az István-torony újr-építője lett, Zsigmondé, ki az elődeitől átvett épületeket kiegészítette az arkádós palotaudvarral, a csonkatoronnyal és a mai Szent György-térig terjedő hatalmas vár-piacca, Mátyásé, ki a belső palotát az olasz renaissance világhírű otthonává tette, Gróf Regalé, ki új épületet emelt az 1686-i ostromlók által szétlőtt régi vár helyén. A munka nagyobb része azonban, rendeltetésének megfelelő módon, a mai királyi pa-

lotával foglalkozik. Érdeme szerint méltatja az első tervek készítő Ybl Miklóst, a Vár-bazár alkotóját és Hauszmann Alajost, ki Yblnek, az eredeti tervezőnek halála után a munka nagyobb részét végezte és a régi tervet különösen a keleti részen, továbbalakította.

Helytálló a munka stílusbírálati része is. Megjegyzéseink csak az egyes részlecek kérdések tárgyalásához lehetnek. Az újjáépítőknek adott utasítás arra, hogy a barokk stílushoz ragaszkodjanak, megokolt volt. Valami „szecessziós” vonal úgyis belopakodott a Hauszmann-féle formákba. (Sőt a Györgyi-féle magyaros ékítményekbe is.) Mesterházy lelkesedését a nagy kupoláért nem tudom osztani, mert ez a súlyos tömeg erőszakolt a várhegy természetes alakján. Györgyi Géza magyar díszítőformái valóban hasznára vál-

⁸ A *Magyar Művészet* F. évi első számában közölt tanulmányunkhoz kiegészítésképp megjegyezzük, hogy a veszprémi múzeumban van egy budai származású gyümölcsfűtéses kerentörődék, mely motívumban hasonló a budai palota (tévedésből fordítva) reprodukált töredékéhez, de kidolgozásban gyengébb, laposabb. Ez alkalommal tanulmányunk néhány elírását és tévedését is helyreigazítjuk. Veszprém, mint renaissance lelőhely a második korszak felsorolásából (18. lap, II. hasáb, 40. sor) átrendő az elő korszakba (18. lap, II. hasáb, 22. sor); Bachkay Miklós püspök uralkodási ideje 1503—4 (25. lap, I. hasáb, 38. sor); az nyírbátori templom chorusa (25. lap, II. hasáb, 8. sor) tévesen szerepel a síkúti kápolna chorusa helyett, a Kanizsai-kápolna az esztergomi székesegyház észak oldalán állott (26. lap, I. hasáb, 2. sor), továbbá kimaradt a pécsi pastoforium szerkezetéről a firenzei jelző (24. lap, I. hasáb, 19. sor).